

RWS INFORMATIE - PERSOONSVERTROUWELIJK

Marktconsultatie Beheer, Actualisatie en Vernieuwing strategische Verkeer- en Vervoermodellen

verslag bijeenkomst 18 maart 2024

Datum	8 april 2024
Versie	0.3
Status	Definitief

Colofon

Uitgegeven door Rijkswaterstaat, Water Verkeer en Leefomgeving
Auteur Frank Hofman
Telefoon +31 6 52306337
E-mail frank.hofman@rws.nl

Datum 8 april 2022
Versie 0.3
Status CONCEPT

Versiebeheer

0.1	20 maart 2024	Uitwerking eerste concept (Amélie Donga)
0.2	2 april 2024	Opmerkingen verwerkt van Henri Palm, Benno v/d Griendt, Sander Knol, Grigor Hakobian en John v/d Haar
0.3	8 april 2024	Laatste onduidelijkheden verhelderd

Inhoud

1	Welkom en Inleiding	4
1.1	Programma Marktconsultatie	4
1.2	Interview Ingeborg Absil, Directeur Bereikbaarheid en Netwerkkwaliteit WVL	4
2	Terugblik marktconsultatie 2022	6
3	Werkprogramma V&V-modellen 2024-2025	8
3.1	Toelichting werkprogramma	8
3.2	Vragen en opmerkingen	10
4	Discussie over samenwerking en marktbenadering	12
4.1	Vragen	12
4.2	Reacties, opmerkingen en vragen	12
5	Afsluiting	16
5.1	Afsluitend woord Ingeborg Absil	16
5.2	Hoe verder?	16
Deelnemerslijst		17
Bijlagen		18

1 Welkom en Inleiding

Lilian Bernhardi, hoofd afdeling kennisinkoop bij Rijkswaterstaat en voorzitter van deze marktconsultatie, heet de aanwezigen welkom en geeft een toelichting op het programma van deze morgen.

Het verslag van deze ochtend en de presentaties worden gedeeld via TenderNed.

1.1 Programma Marktconsultatie

9.30– 10.00	Introductie Interview Ingeborg Absil, Directeur Bereikbaarheid en Netwerkkwaliteit WVL
10.00– 10.15	Terugblik marktconsultatie 2022 Inkoopstrategie
10.15– 11.00	Presentatie werkprogramma
11.00– 11.50	Discussie over samenwerking en marktbenadering
11.50– 12.00	Afsluiting
12.00– 13.00	Lunch

1.2 Interview Ingeborg Absil, Directeur Bereikbaarheid en Netwerkkwaliteit WVL

Ingeborg Absil stelt zich voor aan de aanwezigen. Zij is sinds mei 2023 directeur Bereikbaarheid en Netwerkkwaliteit bij Rijkswaterstaat WVL.

Lilian vraagt Ingeborg waarom zij vandaag aanwezig is bij deze marktconsultatie. *Bereikbaarheid en Netwerkkwaliteit is een heel brede directie, met afdelingen zoals Wegverkeer en Benutten, Scheepvaart, een afdeling die zich bezighoudt met stikstofmodellen, geluid en luchtkwaliteit, etc. Vanwege de relatie met de modellenkant is dat een belangrijke samenwerking binnen WVL, dus de manier waarop dit werkprogramma wordt vormgegeven is heel belangrijk voor deze directie en voor WVL.*

Bovendien vindt Ingeborg een marktconsultatie heel interessant. Hiervoor werkte zij bij Beleid IenW (directeur klimaatadaptatie en waterveiligheid), waar gebruik werd gemaakt van de output uit modellen.

Ingeborg is blij met de opkomst voor deze marktconsultatie, en is benieuwd naar de vragen en suggesties die aan de orde komen.

Wat ziet Ingeborg als het belang van modellen en applicaties voor Nederland?

Modellen zijn natuurlijk de basis voor het nemen van (beleids- en RWS-) beslissingen op het gebied van:

- *Integraal beleid personen- en goederenvervoer*
 - *Aanpassingen weginfrastructuur (verkenningen, planuitwerkingen, etc.)*
 - *Aanpassingen openbaar vervoer systeem,*
 - *Vlot, veilig en duurzaam gebruik van bestaande infrastructuur,*
 - *Overige strategische beleidsopties zoals prijsbeleid, beter benutten, ruimtelijke ordening,*
 - *Effecten van verkeer (leefomgeving, economie, etc.);*
- zodanig dat deze modellen uniform, consistent, empirisch gefundeerd, gedocumenteerd, reproduceerbaar, uitlegbaar, wetenschappelijk onderbouwd en door deskundigen gedragen en daarmee 'Raad van State - proof' zijn.*

Welke uitdagingen liggen er?

Uitdagingen liggen op verschillende vlakken. Zo noemt Ingeborg:

- *Zorgen voor instrumentarium dat actueel en beschikbaar is.*
- *Gereed zijn om te kunnen voorzien in de informatiebehoefte van nu en de toekomst – bijvoorbeeld de nieuwe Integrale Mobiliteitsanalyse van 202X.*
- *Nieuwe beleidsthema's zoals Duurzaamheid, sociale inclusie, brede welvaart*
- *Nieuwe maatschappelijke en technologische ontwikkelingen zoals Mobility as a Service en de lange termijn effecten van de COVID pandemie (bijv. meer thuiswerken)*
- *Verder professionaliseren van het beheer en de ontwikkeling van software*
- *Omgaan met innovaties – bijvoorbeeld generatieve AI, nieuwe databronnen*
- *Op fundamenteel niveau vernieuwen van het model portfolio*

Als overheid zijn wij gehouden aan transparantie en toegankelijkheid van onze modellen en data – we koersen daarom naar meer open data en toegankelijke broncode (onder condities).

Waarom een marktconsultatie? Wat is het belang van marktconsultaties voor markt & RWS in het algemeen, en waarom specifiek in dit geval?

Dit werkveld is best wel breed, al lijkt dat misschien niet zo, maar zoals zojuist al bij de uitdagingen aangegeven: er komt veel bij kijken. Rondom dit onderwerp is er sprake van schaarste in capaciteit en in kennis. Het is ook een beetje een niche in Nederland, dus het is goed om dingen met elkaar te delen. Enerzijds is er sprake van concurrentiebelang maar anderzijds is de verwachting dat marktconsultatie, en meer openheid, leidt tot betere producten, betere samenwerking en efficiency in het inkooptraject.

Met de marktconsultatie kan aan de voorkant al met gegadigden van gedachten worden gewisseld over het werkprogramma, en wat er aan ervaringen kan worden ingebracht door de markt.

Rijkswaterstaat zet dus vol in op samenwerking met marktpartijen en kennisinstellingen. Lilian vraagt Ingeborg hoe zij kijkt naar samenwerking in en mét de markt?

Ingeborg is hier positief over. Natuurlijk zijn er ook complexe vraagstukken: Omgaan met risico's door RWS en de markt. RWS is veel in het nieuws, met de grote Grond, Weg en Waterbouw (GWW-) projecten en de dilemma's die er zijn op het gebied van risicoverdeling in de samenwerking met de markt.

Maar ook voor dit werkveld geldt: RWS kan het niet alleen - we hebben de markt heel hard nodig bij onze werkzaamheden. Door een goede match tussen RWS, kennisinstellingen en de markt kunnen we onze productie realiseren met hoge kwaliteit op een efficiënte manier. Samenwerking ook in de risicodeling; én in de eigen investeringen. Ook hierover moet van tevoren het open gesprek gevoerd worden.

Wanneer is de marktconsultatie voor Ingeborg geslaagd?

Deze marktconsultatie is wat Ingeborg betreft geslaagd als er een goede gedachtewisseling is geweest en als de deelnemers straks weggaan met:

- *een goed beeld van het werkprogramma*
- *het gevoel voldoende gelegenheid te hebben gekregen voor suggesties, kritische vragen en aanvullingen*

En voor RWS is het belangrijk om voldoende input te hebben ontvangen om straks het werkprogramma te kunnen aanscherpen en te zorgen voor een passende markbenaderingsstrategie.

2 Terugblik marktconsultatie 2022

Dit is niet de eerste marktconsultatie over dit onderwerp.

In 2022 was er ook een marktconsultatie. Twee jaar geleden was er nog sprake van een lockdown, waardoor de marktconsultatie online plaatsvond op vrijdagmiddag 18 februari 2022 (in Teams).

Sander Knol, Grigor Hakobian en John van der Haar blikken daarop terug, staan stil bij wat er daarna is gedaan en welke aanpassingen zijn doorgevoerd. Zie [bijsgevoegde presentatie](#).

Er wordt stilgestaan bij de principes voor inkoop bij RWS (integer, doelmatig, rechtmatig en duurzaam), en de toepasselijkheid van de ARVODI-voorwaarden (o.a. betreffende intellectueel eigendom RWS).

Tijdens de marktconsultatie 2022 is het werkprogramma gepresenteerd, en is ook gesproken over de inkoopprincipes aan de hand van een aantal stellingen (meerjarige opdrachten, verbreding markt, EMVI-criteria, reële leverdata, etc.). Er wordt terugkoppeling gegeven op deze onderwerpen wat er concreet mee is gedaan. Na de marktconsultatie is via TenderNed een interessepeiling gedaan (uitvraag met formulier), waarop 9 reacties zijn gekomen. Met enkele partijen zijn nadere gesprekken gevoerd om de gegeven reacties goed te kunnen doorgronden. Uit de reacties bleek dat door de wijze van uitvragen (digitaal) niet alles duidelijk genoeg is gemaakt /gevraagd.

Nu is het daarom de bedoeling dit op een andere manier te doen. Het verschil met de voorgaande marktconsultatie betreft de huidige marktconsultatie een uitgebreidere invulling van de projectplannen, gewenste doel en benodigde expertise. In de vorige marktconsultatie was enkel op basis van titel niveau de interessepeiling uitgevraagd. Tijdens deze marktconsultatie en de bilaterale gesprekken zal dieper op de werkpakketten worden ingegaan. Ook daarvoor geldt dat RWS dit integer wil doen. Van de gesprekken worden gespreksverslagen gemaakt (anoniem), maar de algemene bevindingen zullen worden samengevoegd in een verslag dat op TenderNed wordt geplaatst zodat iedereen dezelfde informatie ontvangt

Er wordt een toelichting gegeven op twee voorbeelden van opdrachten die n.a.v. de marktconsultatie zijn gegund, en op een samenvatting van het 'spendoverzicht' van de afdeling Modellen en Applicaties.

Vragen hierover:

- Het zou mooi zijn als het instrumentarium van RWS, CROW, decentrale overheden, etc. elkaar versterkt. Hopelijk krijgt dit ook een plek in het programma.
Er wordt in dit kader gemeld dat RWS een samenwerkingsverband heeft met een aantal decentrale overheden: SIVMO, waarin getracht wordt gezamenlijk kennis te ontwikkelen en producten te realiseren. Daarin participeren tien overheden, waaronder RWS en ProRail.
- Wat voor soort opdrachten worden 'gegund uit de hand (GUH)'? En gezien het bedrag dat middels raamovereenkomsten is gegund, is de vraag hoe reëel het is Raamovereenkomsten (ROK's) te gebruiken hiervoor.
Dit betreft veelal niche werkzaamheden. Door het afsluiten van een ROK worden bepaalde werkzaamheden vooraf gecontracteerd, hierdoor wordt het verplicht om te controleren of uitgevraagde werkzaamheden wel/niet binnen een ROK

vallen. Dat is een van de eerste stappen bij het maken van inkoopafwegingen door de inkoper i.o.m. projectleider.

Of dat reëel is? Voor bijvoorbeeld ingenieursdiensten heeft RWS grote raamcontracten, maar dit soort model gerelateerde werkzaamheden – vaak niche – zijn uitgezonderd van ingenieursdiensten. Omdat deze werkzaamheden niet zijn ondergebracht binnen een ROK wordt de vrije markt benaderd. Vandaar dat dit een relatief klein bedrag is in het spendoverzicht.

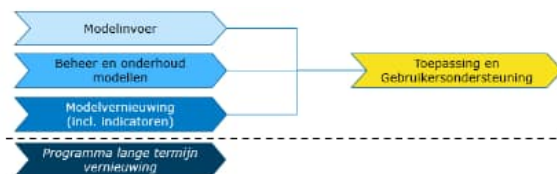
Ingeborg ging zojuist al in op de risicoverdeling, en dat dit onlangs zo groot in het nieuws is geweest. Graag wil RWS met markt en kennisinstellingen in gesprek hierover (ook al gaat het hier niet om grote GWW-projecten) tijdens deze bijeenkomst, maar ook tijdens de bilaterale gesprekken. Dus juist aan de voorkant deze risico's benoemen en bespreken met elkaar, bij elk project.

3 Werkprogramma V&V-modellen 2024-2025

3.1 Toelichting werkprogramma

Benno van der Griendt, Onno Miete en Henri Palm geven aan de hand van *bijgevoegde presentatie*¹ een toelichting op het werkprogramma (programma op hoofdlijnen naar beste inschatting van maart 2024 [hieraan zijn geen rechten te ontleen]).

Het werkprogramma is ingedeeld in een aantal thema's:

Dit werkprogramma is exclusief de goederenvervoermodellen. Deze werkzaamheden worden uitgevoerd in een meerjarig partnerschap van marktpartijen en RWS, een alliantie waarvoor ook aanbesteding via TenderNed heeft plaatsgevonden.

Enkele onderdelen van het werkprogramma zijn niet opgenomen in de presentatie omdat deze zijn ondergebracht in lopende contracten (met verschillende einddata), contractverlengingen, meerwerkopdrachten en raamcontracten.

Een toelichting wordt gegeven op de nieuwe opdrachten: doel van het project, benodigde expertise om het project uit te kunnen voeren en indicatieve planning (bestaande uit drie jaartallen: jaar van marktbenadering, jaar van start opdracht en jaar opdracht gereed).

Algemeen en modellen primair t.b.v. beleidsondersteuning

1. Overzetten portfolio RWS WVL V&V naar Gitlab ['24 '24 - '25]²
2. Softwareondersteuning RWS WVL V&V ['24 '24 - '28]
3. (onderzoek noodzaak en nut) herprogrammeren CUBE-tools ['24 '24 - '24]
4. Mobiliteitsscan: PHP-code verwijderen ['24 '25 '25]
5. Recent analysejaar ['24 '24 '24]
6. Vervolgonderzoek grensoverschrijdend personenvervoermodel ['24 ?? - ??]
7. Doorontwikkeling TigrisXL ['24 '24 - '24]
8. TigrisXL herschatten nav nieuwe Groeimodel ['24 '25 - '25]
9. Mobiliteitsscan: Nieuwe modal shift modules ['24 '24 - '24]
10. Mobiliteitsscan: Nieuwe parkeer modules ['24 '24 - '24]
11. SPARK: ondersteuning beleidsstudies autobezit ['24 '24 - ??]
12. Inclusief verdelen ['24 '24 - '24]
13. Bereikbaarheidsindicator toepassen en verbeteren ['24 '24 - '24]
14. Strategisch beleidsadvies en showcases modellen ['24 '24 - '24]

Projecten waarvan de uitvoering zeer onzeker³ is en het de vraag is of ze binnen de scope van deze consultatie uitgevoerd worden :

- Ondersteuning communicatieproducten V&V ['24/'25 '25 - '28]

¹ De presentatie is iets gewijzigd ten opzichte van de gegeven presentatie op 18 maart: het is wel mogelijk om expertise in te brengen via onderaannemers

² Betekenis van de jaartallen: start aanbesteding, opdracht gegund, afronding project

³ Dat is ook de reden dat ze geen onderdeel zijn bij de bilaterale gesprekken

- *Herziening modules TigrisXL obv ntb masterplan* ['24/'25 '25 - '??]
- *Verder uniformeren systeem- en data architectuur vanaf modelontwikkeling tot toepassing* ['25 '25 - '26]
- *Documentatiebeheer verbeteren en uniformeren* ['25 '25 - '26]
- *Referentieprognoses luchtvaart met Aeolus* ['25 '25 - '25]
- *Modelberekeningen tbv IMA202x* ['?? ?? - '??]

Kernmodellen LMS (Landelijk Model Systeem) en NRM (Nederlands Regionaal Model)

15. Referentieprognoses NRM-LMS ['25 '25 - '29]
16. Gebruikersondersteuning Verkeers- en Vervoermodellen ['24 '24 - '27]
strikt genomen valt deze opdracht niet onder de marktconsultatie, want hiervoor geldt een inhuurtraject, zie [website RWS](#)
17. Cursus NRM-LMS ['24/25 '24 / 25 - '25]
18. Auto- en fietsnetwerken NRM-LMS ['25 '25 - '29]
19. Zonale parkeercapaciteiten 2023 (incl. onderzoek) ['24 '24 - '24]
20. Stated preference onderzoek tijdstipkeuze ['24 '24 - '25]
21. Kostenbarometer ['24 '24 - '24]
22. Verdiepende analyse ODin en andere bronnen ['24 '24 - '24]
23. Beheer, onderhoud en ontwikkeling QBLOK ['24 '24 / 25 - '28 / 29]
24. Beheer en onderhoud Groeimodel ['24 '24 / 25 - '28 / 29]
25. Vooronderzoek herschatting Groeimodel op ODin ['24 '24 - '25]
26. Ontwikkeling en schatting Groeimodel 7 ['25 '25 - '26]
27. Verrijkingapplicatie hertoedelingen ['24 '24 - '24]
28. Doorontwikkeling Qblok ['24 '24 - '25]
29. Doorontwikkeling speed-flowcurves en capaciteiten OWN ['24 '24 - '25]
30. Aanpassing MKBA-tool op Groeimodel 6 ['24 '24 - '24]
31. Korte termijn modellering – verkenning ['24 '24 - '24]
32. Korte termijn modellering – realisatie ['24/25 '25 - '25]

Programma lange termijn vernieuwing

33. Mogelijk samenwerkingsverband tussen RWS en verschillende marktpartijen en kennisinstellingen t.b.v. uitvoering projecten vernieuwingsprogramma in 2025 e.v. ['24 '24 - '28]
34. Ondersteuning begeleiding programma ['24 '24 - '25]
Ook hiervoor geldt een inhuurtraject, zie [website RWS](#)
35. Onderzoek dynamiek wonen-werken ['24 '24 - '24]
36. Thuiswinkelen in ALBATROSS en LMS/NRM ['24 '24 - '24 / 25]

- 37. Relevante differentiaties naar tijd ['24 '24 - '24]
- 38. Relevante segmentaties m.b.t. mobiliteitsgedrag en attitudes ['24 '24 - '24]
- 39. Potentie nieuwe typen modellen ['24 '24 - '24]
- 40. Toedeling uitwisseling HWN-OWN rond steden ['24 '24 - '24]
- 41. Consistentie invoerdata ['24 '24 - '24]
- 42. Flexibele modelarchitecturen ['24 '24 - '24]
- 43. Relatie tussen bestemmings- en modal shift effecten in Groeimodel ['24 '24-- '24]

3.2 Vragen en opmerkingen

- Worden de presentaties gedeeld?
Deze worden gepubliceerd op TenderNed, inclusief nog aanvullende informatie.
- Zijn dit allemaal potentiële aanbestedingen die partijen gaan tegenkomen als zij TenderNed volgen?
Voor alles geldt dat dit afhangt van wat er uit de marktconsultatie komt. Als maar één partij aangeeft geïnteresseerd te zijn in een bepaalde opdracht, hoeft niet breed de markt benaderd te worden. Sommige opdrachten zijn beperkt qua omvang, en dan is het de vraag aan inkoop of aan meerdere partijen offerte moet worden gevraagd. Dit is wel werk dat RWS op de markt wil gaan zetten, en waarvoor nog geen partij is gecontracteerd.
- Regelmatig is aan de orde gekomen 'verbetering van applicatie X/Y' en de belangrijkste eis daarbij is 'kennis van applicatie X/Y'. Zijn nieuwe partijen dan direct kansloos voor dergelijke opdrachten?
Om zo'n opdracht te kunnen uitvoeren, spreekt het voor zich dat het nodig is te weten hoe het werkt. Partijen kunnen daar ook kennis van krijgen door zich hierin vooraf te verdiepen. Ook nieuwkomers worden dus uitgenodigd zich hierin te verdiepen. Als zij daartoe bereid zijn, wordt het voor hen ook mogelijk om zo'n opdracht uit te voeren. Om e.e.a. zo toegankelijk mogelijk te maken, maakt RWS onderscheid tussen eisen op het gebied van ervaring en eisen op het gebied van kennis. RWS wil terughoudend omgaan met het stellen van eisen t.a.v. ervaring met toepassing van de modellen, want dat draagt niet bij aan verbreding van de markt. Kennis daarentegen kan wat gemakkelijker worden gevraagd, omdat partijen zich kennis eigen kunnen maken.
- Dit betekent wel dat partijen een investering moeten doen om de kennis tot zich te nemen, zonder dat er zekerheid is over het verkrijgen van de opdracht. Dan ligt het risico bij de marktpartij.
Het zal per opdracht verschillen. Als in een aanbieding is opgenomen dat er de bereidheid is zich grondig te verdiepen in een bepaald model bijvoorbeeld (tussen het moment van gunning en de start van de opdracht) zal dat soms ook volstaan. Mogelijk dat hierop straks in het volgende onderdeel nog nader ingegaan kan worden.
- Is er in de vernieuwingsopgaven ook ruimte voor innovatieve systemen (Maas-achtige, multimodale systemen)?
Er is een werkprogramma gemaakt voor de komende vijf jaar, en dit staat in het programma Strategische modelvernieuwingen in 2025 gepland onder de naam 'Specificatieonderzoek endogeniseren nieuw type maatregelen', dus hopelijk kan dat in het beoogde nieuwe samenwerkingsverband worden opgepakt. RWS geeft aan dat dit ook in SIVMO-verband wordt opgepakt. En nogmaals, er zijn geen garanties dat het hiervoor geschetste werkprogramma het ook precies wordt. Vaak wordt ook vanuit Beleid richting gegeven met een opdracht/vraag die bepaalt of hier wel of niet op ingezet moet gaan worden.
- Aan het begin van de ochtend kwam 'brede welvaart' voorbij als een van de uitdagingen, maar ook AI en Open source. Dat laatste werd gemist in de

opgaven van het werkprogramma.

Het staat zeker in de strategie van de afdeling om hiernaar te gaan kijken. Bij het nieuwe type modellen zijn ook open source modellen bekend. Ook kan worden gezien hoe RWS de eigen modellen op een bepaalde manier kan aanbieden, maar voorop staat het eerst op orde brengen van de basis van het gehele softwarebeheer.

4 Discussie over samenwerking en marktbenadering

4.1 Vragen

In de presentaties van zojuist is informatie verstrekt over het werkprogramma. De deelnemers worden nu uitgenodigd om mee te denken over:

- Samenwerking
- Omgang met risico's
- Marktbenadering

Kernvraag hierin is:

Hoe kan RWS de markt het best benutten bij het bereiken van de doelstellingen van het team verkeer- en vervoermodellen van RWS WVL?

4.2 Reacties, opmerkingen en vragen

- Een deelnemer is blij verrast door het brede programma en het feit dat er ook show cases in opgenomen zijn (zeer belangrijk, voor met name de minder frequent gebruikte modellen). Zorgpunt is wel dat bij een groot aantal werkzaamheden 2024 genoemd wordt, terwijl het al even 2024 is en de marktconsultatie tot in april doorloopt. Meerjaren-opdrachten kunnen helpen, maar praktijk is dat er altijd tussen september en november veel wordt gevraagd van eenieder, waardoor de markt misschien niet volledig wordt benut. Het is dus zinvol om een aantal uitvragen ook voor start februari te doen.
RWS realiseert zich dat er nu een marktconsultatie is georganiseerd met een bepaalde reactietermijn, en dat dit wellicht onhandig is, omdat je voor sommige dingen idealiter al met de uitvraag begonnen had willen zijn. Er zal misschien nog naar gekeken moeten worden of de eindoplevering ook echt altijd nog in '2024 moet zijn. Een gedetailleerdere planning dan op jaar basis zou handig zijn.
- Verwezen wordt naar de alliantie goederenvervoer, waarbij de tender heeft gelopen, maar daar lag het werk toch vier of vijf maanden stil. Dat risico loop je nu ook, en dan wordt het wel heel moeilijk om opdrachten 2024 te starten en ook af te ronden.
Er zijn al een aantal inkooptrajecten gestart, die de komende weken/maanden de markt op komen.
- Wat betreft de ambities, werd het ICT-deel, de technologische transitie, gemist. Thuiswerken en thuiswinkelen zijn belangrijk geworden. Het ruimtesysteem, transportsysteem en ICT-systeem worden steeds meer één (bijv. keuze om thuis te werken i.p.v. naar werklocatie te reizen). En ook de hele transitie naar elektrische auto's, en de instelling van milieuzones gaat heel veel effect hebben op bepaalde groepen in de samenleving.
- Het is ook belangrijk te kijken naar de diverse groepen in de samenleving en hoe met bepaald beleid hun belangen geraakt worden. Thuiswerken is bijvoorbeeld niet voor iedereen weggelegd, en met milieuzones worden vaak de minder geprivilegieerde mensen geraakt.

Dergelijke punten komen zeker terug in de vragen. Vraag is wat we echt verantwoord uit de huidige modellen kunnen halen, versus wat vraagt om ontwikkelingen op langere termijn, en op welke termijn dan. Er wordt dus zeker over nagedacht, maar deze thema's zijn nog niet heel expliciet terug te vinden in het werkprogramma 2024.

- Het rekeningrijden is niet genoemd als onderzoeksonderwerp. Is dat omdat dit nog onzeker is gezien de kabinetsvorming?

Dit thema heeft heel lang heel prominent in het werkpakket gestaan, maar is er nu voorlopig uitgehaald op aangeven van Beleid. Er moet wel voor gezorgd worden dat de instrumenten de knoppen beschikbaar hebben om vragen hierover in de toekomst te kunnen beantwoorden.

- In het werkprogramma wordt Albatross enerzijds aangevoerd als bestaand instrument dat doorontwikkeld moet worden, maar anderzijds in de vernieuwingsopgave als iets waarvoor vernieuwing moet plaatsvinden richting een activity based model.
Dit is een doorzetting van een lopend project met de TUE: modellen voor thuis winkelen / thuis boodschappen doen. De opgave die er nu ligt is de modellen te integreren in Albatross voor de toepassing. Voor de langere termijn ligt er een opgave om te kijken hoe dat zich verhoudt tot de kernmodellen LMS/NRM. Dat is een eerste stap in fundamentele invulling activity based, waarbij dit een voortzetting is van wat al loopt.
In de vernieuwingsopgave is het de wens om nog verder te kijken naar activity based en te bepalen wat daarvoor nodig is.
- Lilian is benieuwd of de benodigde expertise die wordt gevraagd, aanwezig is in de markt.
In de zaal denkt men dat hier inderdaad wel in voorzien kan worden.
- Vraag n.a.v. voorgaand punt is: Stel dat het gaat over Qblok. Is het dan mogelijk om inzicht in de source code van Qblok te krijgen?
RWS denkt dat daarin kan worden voorzien.
- Zou het een idee zijn om dat open source aan te pakken?
De discussie daarover intern is nog niet afgerond. In een aanbesteding kun je die zaken leveren, zodat partijen een goede aanbieding kunnen doen. Maar echt 'open source' is iets anders, meent RWS. Per geval zullen hier besluiten over genomen worden.
Voor een uitbesteding is het al mogelijk de source code te delen, maar met de overgang naar Gitlab zal dit wellicht gemakkelijker worden.
Is de source code niet per definitie WOO-baar?
Dat is waarschijnlijk zo, tenzij het bepaalde belangen schaadt. Voorkeur heeft het niet dat partijen via een WOO-verzoek de source code moeten zien te krijgen. Het streven is juist om zo transparant en open mogelijk te werken.
- Willen de marktpartijen ook hun eigen software openstellen aan anderen.
 - o *Nu lijkt er een prikkel te zijn om iets te bouwen en in stand te houden. Open source leidt tot de mogelijkheid om andere competenties/kennis/capaciteit – ook vanuit het buitenland van partijen zoals RWS- te benutten.*
Dus ja, voorstander van open source.
In het vernieuwingsprogramma lijkt het al een beetje die kant op te gaan. Goed dat het twee parallelle programma's zijn: één gericht op de bestaande modellen en één gericht op een nieuwe aanpak.
 - o *In aanvulling op de open source discussie: De indruk is dat Qblok interessant kan zijn voor consultants om in te zetten in stedelijke/regionale projecten, en dat zou ook alleen maar goed zijn voor de 'volwassenheid' van dat product. Het mes snijdt dan aan twee kanten.*
Streven is de markt te verbreden, en dit is een belangrijk punt dat daarbij speelt. Hier zitten echter wel juridische aspecten aan die goed bekeken moeten worden. Bijvoorbeeld is er juist niet een marktverstoring effect wanneer RWS zaken die voor haar ontwikkeld zijn om niet beschikbaar stelt aan derden.
 - o *De standaard Arvodi-voorwaarden, m.n. het onderdeel intellectueel eigendom, is een belangrijk onderdeel van de discussie over 'open source'.*
 - o *Met een groep wetenschappers en overheidsvertegenwoordigers, CROW, is de Integrale kijk op bereikbaarheid ontwikkeld (ICOB), met als duidelijk doel*

open source. CROW heeft daarvan de governance overgenomen.

Zou dit niet ook meerwaarde kunnen hebben voor bepaalde vraagstukken die vandaag aan de orde zijn?

- Het werken met pilots en proof of concepts (PoC's) zou een gedachte kunnen zijn om onder de aanbestedingsgrens op korte termijn bepaalde stappen te zetten in de projecten. Binnen RWS bestaat een speciale aanbestedingsprocedure, het innovatiepartnerschap, die hierbij kan helpen. *Bij de lange termijn ontwikkelopgaven is dit wel genoemd bijvoorbeeld. De wens is te komen tot een architectuur van onze modellen, en om met pilots/PoC's dingen daarin uit te proberen.*
- Lilian vraagt of de aanwezigen samenwerking tussen partijen ook wenselijk / noodzakelijk vinden. *De ervaringen in de alliantie goederenvervoermodellen zijn positief. Het is niet voor niets dat daarmee een tweede termijn wordt ingegaan. Een dergelijke samenwerking voor personenverkeer-/vervoermodellen zou ook goed kunnen zijn.*

RWS geeft een korte toelichting op de alliantie goederenvervoermodellen, een samenwerkingsverband tussen een aantal partijen, waarin aan het begin van het jaar afspraken worden gemaakt over de projecten die voor dat jaar geprogrammeerd gaan worden, en wat daarbij door wie wordt opgepakt. Belangrijke component is de kennisdeling tussen partijen. De ervaringen zijn inderdaad positief. Mogelijk dat ook voor personenvervoer iets dergelijks overwogen gaat worden voor lange termijn vernieuwingen, maar dan in een andere vorm wellicht. Hier wordt de komende tijd over nagedacht.

- Als voorbeeld van samenwerking (niet vallend binnen de scope van de opdrachten die vandaag aan de orde zijn) wordt systeem dynamisch modelleren genoemd, een methodiek die eend beeld geeft van opgaven op langere termijn / toekomstscenario's rekening houdend met allerlei terugkoppelingen in het verkeer – en vervoersysteem en die de strategische en beleidsadviezen ondersteunt. De brede marktverkenning die in 2023 met kennisinstellingen en marktpartijen is gehouden wordt toegelicht. Ook/ het traject dat is doorlopen tot aan de afspraken die leiden tot een samenwerkingsovereenkomst. Deze overeenkomst blijft open staan voor aansluiting van nieuwe partijen.
- Bij aanbestedingen wordt het fijn gevonden als de uitvraag functioneel is ingestoken, omdat dit meer ruimte geeft voor creativiteit in de oplossingen die je kunt aanbieden. *Dit doet RWS al meer dan vroeger, maar het past niet altijd. Voor de lange termijn vernieuwingsopgaven kan dit beter, is de indruk: hier ligt e.e.a. meer open dan bij een (korte termijn) aanpassing aan een bestaand instrument.*
- Hoe wil RWS duurzaam inkopen wat betreft modellen? *Dat is heel lastig. Alle ideeën zijn welkom, want RWS zoekt ook naar wat duurzaam kan bij kennis-/diensteninkoop.*
- Aandachtspunt is wel de eisen die worden gesteld bij aanbestedingen, want soms zijn bijvoorbeeld milieueisen zo streng dat veel (kleinere) bedrijven daaraan niet kunnen voldoen, bijvoorbeeld ISO-certificeringen, etc. De oproep is dus: Wees redelijk in wat je vraagt.
- Moet nog gesproken worden over risicoverdeling? *Een van de aanwezigen geeft aan het principe 'fixed price, fixed date' niet meer van deze tijd te vinden. In deze markt zijn er veel kleine bedrijven, en qua risicoverdeling geldt hiervoor hetzelfde als voor de ISO-certificering. Kleine bedrijven kunnen dat lastiger op zich nemen. Er zou wellicht meer gefocust moeten worden op kortere trajecten met duidelijke inspanningsverplichting. De opdrachtgever moet het gevoel kunnen krijgen dat mensen hun tijd waardevol en nuttig besteden, en het vertrouwen hebben ook, en dit kunnen opbouwen en*

aanhouden. Dus het werk in relatief kleine blokjes opdelen, zodat het meer iteratief wordt, zou één van de perspectieven kunnen zijn.

- Hoe kijken marktpartijen aan tegen samenwerking met kennisinstellingen?
RWS is wel gericht op verbreding en samenwerking met kennisinstellingen, maar organisatorisch is nog wel de vraag hoe dit in te richten.
Het is niet alleen een kwestie van kennis binnenhalen, maar ook van kennis genereren. Samenwerking met universiteiten wordt alleen maar meer noodzakelijk. Samenwerking met kennisinstellingen dus ook. Universiteiten en markt liggen wel verder uit elkaar dan 20 jaar geleden, is de indruk van een van de aanwezigen. Hoewel een aantal marktpartijen wel regelmatig een afgestudeerde plaats bieden – dat kan een goede manier zijn om verbinding te leggen. Opgemerkt wordt dat het curriculum verkeers- en vervoermodellen de afgelopen jaren helaas behoorlijk teruggeschoefd is.
- Naar aanleiding van afgestudeerden wordt verwezen naar een initiatief dat er in het verleden is geweest waarbij gezamenlijk door Provincies, RWS en bedrijven een trainee-programma (duurzame mobiliteit) is opgezet. Daarin werden mensen gestimuleerd dit te gaan doen, en konden ze ook worden uitgewisseld. Dus als het zo moeilijk blijft om nieuwe mensen voor het kennisveld modellen te krijgen, zou zo iets wellicht gedaan kunnen worden.
- Lilian merkt op dat de kennisinstellingen nu niet aanwezig zijn.
TNO was wel uitgenodigd, maar kon niet deelnemen. Met hen wordt nog wel het gesprek aangegaan. De technische universiteiten Eindhoven en Delft weten waarschijnlijk niet van deze marktconsultatie. Zij hebben niet de gewoonte om TenderNed in de gaten te houden.
- De vraag wordt gesteld of de marktpartijen überhaupt capaciteit hebben voor de meer dan 40 opgaven die zijn genoemd.
Zou fijn zijn als duidelijker wordt welke opgaven de komende tijd gaan spelen.
- In de individuele gesprekken komt dit nader aan de orde.
Er is best veel op de inkoopplanning voor mei/juni gezet. Het signaal is duidelijk: alleen met een jaartal is het moeilijk plannen.
Maar ook liefst niet alles tegelijkertijd en ook niet gelijksoortige uitvragen op hetzelfde moment.
- Uiteindelijk komt het neer op goede spreiding over het jaar. In het eerste kwartaal is er veel capaciteit beschikbaar. Dat kan nog wel wat meer benut worden.
- De alliantie goederenvervoermodellen helpt ook om op een laagdrempelige manier samenwerkingsverbanden tussen marktpartijen tot stand te brengen.
- De alliantievorming heeft wel als gevaar dat partijen afvallen. Als je afvalt, ben je er ook voor jaren af. Bij personenvervoer/-verkeer zijn er meer gegadigde partijen dan bij goederenvervoer.
Het klopt dat de markt voor personenmodellen anders is dan die voor goederenvervoermodellen. Het is daarom geen vanzelfsprekendheid om een eventueel samenwerkingsverband voor personenmodellen op dezelfde manier vorm te geven als de alliantie goederenvervoermodellen.
- Is het totale volume vergelijkbaar met dat van vorig jaar?
Het zal in 2024 ongeveer vergelijkbaar zijn, denkt RWS. Wel wordt getracht om voor de strategische lange termijn modelvernieuwing apart budget te verkrijgen, zodat dit niet ten koste gaat van de reguliere werkzaamheden.

5 Afsluiting

5.1 Afsluitend woord Ingeborg Absil

Ter afsluiting van deze marktconsultatie wil Lilian graag weten of Ingeborg tevreden is met vanmorgen.

Ingeborg is blij met de input van de deelnemers op de vraag hoe RWS dingen kan verbeteren in de samenwerking met de markt. Er is veel gesproken over de mogelijkheden van open source, kennis delen, de timing, het opknippen van opdrachten om te zorgen dat kleine partijen ook kunnen meedoen met bepaalde ontwikkelingen, innovatiemogelijkheden benutten, etc. Heel waardevol. Het is goed om kritisch te zijn aan de voorkant van het proces, want hoe makkelijker daarna. De timing is inderdaad een probleem, maar ook de schaarste van kennis. Interessant is te bezien hoe dit kan worden gebruikt om mensen ook op te leiden en mee te nemen.

RWS intern kan nog eens goed kijken naar mogelijk andere vormen van uitbesteden.

Wat ook interessant en belangrijk is, is het werken met netwerkbeheerders in Next generation Infra, het lange termijnonderzoek met PhD's en studenten, waarin een aantal thema's die ook in modellen naar voren komen aandacht krijgen, zoals vervoersarmoede, milieuzones, brede welvaart, etc. Lange termijn thema's die ook een rol gaan spelen in de ontwikkeling van onze modellen.

Kortom, interessant en leuk, Ingeborg is heel tevreden en verwacht dat er in het vervolg nog meer vragen en suggesties komen om de relaties te leggen en te komen tot goede uitvragen.

5.2 Hoe verder?

Het verslag van deze sessie wordt incl. presentaties op TenderNed geplaatst.

Daarnaast worden de deelnemers gevraagd om zelf bij Rita van Veldhoven kenbaar te maken of zij behoefte hebben aan een bilateraal gesprek – uiterlijk 5 april a.s.

Ook partijen die vandaag niet aanwezig konden zijn, worden hiertoe uitgenodigd.

Deze gesprekken maken deel uit van de marktconsultatie.

Van de bilaterale gesprekken worden de rode draden ook op schrift gesteld en gepubliceerd op TenderNed (naar verwachting begin mei)

Dank voor de mooie opkomst en voor het meedenken!

Deelnemerslijst

Organisatie
4cast
Arcadis Nederland B.V.
Arup
Charta Software
Dat.mobility
Demis
Een nieuwe kijk
Fileradar BV
Goudappel B.V.
HaskoningDHV Nederland B.V.
Info Support
MuConsult
Panteia
PTV Group
SAS Institute B.V.
Significance
Sweco Nederland B.V.
Tenuki
Transport & Mobility Leuven
VORtech
RWS WVL

Bijlagen

1. Marktconsultatiedocument v1.3 d.d. 2 februari 2024
2. Presentatie marktconsultatie Strategische Verkeer– en Vervoermodellen,
versie d.d. 18-3-2024
3. Presentatie werkprogramma V&V-modellen 2024-2025